METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁĐĐEHUS

Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaosto, 20.10.2023

LAUSUNTO: Selvitys Metsähallituksen esteettömistä palveluista
Luontopalvelujohtaja Henrik Jansson, Metsähallitus

Metsähallitus ylläpitää kymmeniä esteettömiä ja helppokulkuisia retkikohteita, jotka soveltuvat myös apuvälineillä liikkuville tai helppoja reittejä hakeville. Sairauksien, vammojen, pienten lasten kanssa liikkumisen tai esimerkiksi ikääntymisen mukanaan tuomien haasteiden huomioimisella poistetaan esteitä luonnossa liikkumiselle. Luontokohteiden saavutettavuus ja esteettömyys ovat palvelujen yhdenvertaisuuden kannalta keskeisiä tekijöitä.

Metsähallituksen Luontokeskukset ja muut asiakaspalvelupisteet ovat lähes poikkeuksetta esteettömiä rakennuksia. Esteettömillä reiteillä on tyypillisesti esteetön käymälä tai WC ja tulentekopaikka, monilla kohteilla myös luonnon tarkkailua varten lintutorni tai katselulava. Apuvälineen kanssa liikkuvat tarvitsevat useimmille reiteille avustajan. Joillakin luontokohteilla on mahdollista hyödyntää myös yhteistyöyritysten, kuten luontomatkailuyrittäjien, palveluita.

Vuonna 2020 päättyneessä Esteetön eräpolku -hankkeessa (paralympia.fi) Suomen Paralympiakomitea, Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE ja Metsähallituksen Luontopalvelut laativat pidempien luontoreittien kriteerit sekä reittien kartoitus- ja kuvailuohjeet (invalidiliitto.fi). Metsähallitus hyödyntää näitä kriteerejä ja ohjeita kartoittaessaan maastossa ja kuvaillessaan verkkopalveluissaan luontoreittien esteettömyyttä.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtäville asetettiin vuoden 2022 tulosopimuksessa tehtäväksi laatia kehittämisohjelma palvelujen tilan parantamiseksi yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Syksyllä 2022 Luontopalvelut tilasi Suomen Paralympiakomitealta esteettömien luontokohteiden nykytilan arvioinnin kokemusasiantuntijoiden avulla. Kaiken kaikkiaan arvioitiin 18 reittikohteen ennakkotieto (Luontoon.fi ja Retkikartta.fi), ennakkotiedon vastaavuus kohteen kanssa sekä kohteen palveluiden toimivuus. Kustakin arviointikohteesta tuotettiin yksityiskohtainen selvitys luontopalvelujen käyttöön.

Selvityksen tuloksena syntyneessä raportissa (https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Asarja/a244.pdf) tunnistetiin yhdenvertaisten palvelujen kehittämisen painopisteitä valtakunnan tasolla.

Esteettömiin palveluihin kohdistuvaa asiakaskokemusta ja asiakkaiden odotuksia seurataan ja kehitetään myös Metsähallituksen kävijätutkimusten ja asiakaspalautteiden pohjalta.

Vuoden 2023 tulossopimuksessa Julkiseille hallintotehtäville asetettiin tavoitteeksi edistää luonnon virkistyskäytön ja matkailun palvelujen yhdenvertaisuutta asiakaskokemustiedon ja vuonna 2022 tehdyn esteettömyysselvityksen pohjalta. Nykytilan kartoituksen yhteydessä havaittujen puutteiden korjaaminen ja palvelujen kehittäminen on käynnistynyt eri puolilla maata maastopalveluissa. Kohteita joudutaan valitsemaan ja priorisoimaan niukkojen resurssien puitteissa. Kehittämiseen käytössä oleva rahoitus on palvelujen parantamien kannalta kriittinen tekijä. Luontopalvelujen perusrahoituksella ei kyetä riittävästi investoimaan kysynnän mukaiseen esteettömien palvelujen laajentamiseen tai laadun parantamiseen.

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁĐĐEHUS

Metsähallitus
PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland
kirjaamo@metsa.fi

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7